

t: 088 888 6666
e: info@ltonoord.nl
w: www.ltonoord.nl

Het College van Dijkgraaf en Heemraden
van Waterschap Zuiderzeeland
Heemraad dhr. J. Caris
Postbus 229
8200 AE LELYSTAD

Postadres:
Postbus 240
8000 AE Zwolle

Hoofdkantoor:
Dr. Stolteweg 2
8025 AV Zwolle

Kopie aan: Gedeputeerde en Provinciale Staten
van de provincie Flevoland

Datum: 17 september 2024

Referentie: FL/JH/MvD/24.074

Betreft: **NV-gebieden Flevoland**

Geachte heer Caris,

Met dit schrijven vraagt LTO Noord uw hulp en ondersteuning bij de in deze brief gevraagde actie om snel met de direct bij de aanwijzing van NV-gebieden betrokken actoren (waterschap en boeren) om tafel te gaan. Daar zijn meerdere aanleidingen voor die in deze brief op hoofdlijnen geduid worden. Wij verwijzen in dit verband tevens naar de toezegging die het waterschap eerder heeft gedaan naar aanleiding van het inspreken van een agrariër uit een NV-gebied tijdens de Algemene Vergadering van juli 2024.

Aanleiding

Op 5 december 2023 maakte minister Adema de definitieve aanwijzing van de met Nutriënten Verontreinigde (NV) gebieden bekend, met daarin ook NV-gebieden in Flevoland. In deze NV-gebieden wordt de derogatie sneller afgebouwd en gelden voor derogatie-deelnemers aanvullende maatregelen. Bovendien zal de totale stikstofgebruiksnorm stapsgewijs voor alle teelten verlaagd worden naar minus 20% per 2025 (ten opzichte van november 2021), waarvan 15% in het komende teeltjaar 2025. Deze laatste eis heeft een forse impact voor de landbouw in Flevoland en zal leiden tot lagere opbrengsten van meerdere gewassen.

Voor de aanwijzing van gebieden als NV-gebied is gekeken naar grondwater- en oppervlaktewater-kwaliteit. De aanwijzing op basis van oppervlaktewater is gedaan aan de hand van de KRW-beoordelingssystematiek. Hierbij is bekeken welke KRW-waterlichamen wel of niet voldoen of dreigen niet te voldoen aan de waterkwaliteit. Bij de waterlichamen die niet voldoen of niet dreigen te voldoen komt een gebied in aanmerking wanneer het minimumaandeel van de landbouw op stikstof- en fosforbelasting minimaal 19% of meer is. De posten die hierin meetellen zijn actuele en historische bemesting, mestverlies via sloten en erfafspoeling. Wanneer stikstof of fosfor of beiden onvoldoende zijn en de biologie – een afgeleide van eutrofiëring – onvoldoende is en/of de trend is dat deze verslechtert, dan wordt een gebied als NV-gebied bestempeld. Op basis van deze systematiek zijn de NV-gebieden in Flevoland aangewezen.

Gebruik oude gegevens

Wat LTO Noord betreft is het een ernstige tekortkoming in de beoordeling dat er oude data zijn gebruikt als het gaat om het aandeel van belasting door de landbouw. In de laatste jaren zijn er vanuit de landbouw verschillende maatregelen genomen om de uit- en afspoeling te beperken en dit wordt nu niet meegenomen. Het antwoord van de provincie Flevoland op vragen vanuit Provinciale Staten d.d. 16 april 2024 sluit hierbij aan:

Achter de boer en tuinder. Voor ons allemaal.

Waterschap ZZL verwacht in 2024 een nieuw rapport met (achtergrond)bronnen informatie, Kan dit voor de zomer verwacht worden, zodat de korting van 2025 van 20% nog bijgesteld kan worden.

Antwoord:

Het actualiseren van de water- en stoffenbalans voor Flevoland en de voortgang daarin is mede afhankelijk van de planning van andere lopende trajecten.

De actualisatie van het landelijke grondwatermodel (Azure-model) heeft vertraging opgelopen en wordt pas in de zomer van 2024 opgeleverd. Hierdoor kan de actualisatie van de water- en stoffenbalans voor Flevoland pas op zijn vroegste na de zomer worden uitgevoerd. Daarnaast heeft het ministerie van LNV (bevoegd gezag voor deze regeling) deze regeling voor 2 jaar vastgesteld (t/m 2025), waardoor het onzeker is of er tussentijds wijzingen aangebracht worden in de regeling door het ministerie van LNV.

Hierboven wordt aangegeven dat e.e.a. na de zomer beschikbaar komt.

Vraag 1: Kunt u precies aangeven wanneer het nieuwe rapport met (achtergrond) bronneninformatie beschikbaar komt?

Vraag 2: Bent u bereid met ons alvast reeds beschikbare actuele data (uit actuele waarnemingen uit onder meer de pilot nutriëntenmaatregelen Vuursteentocht) aan te wenden om met het waterschap te bezien hoe de uitkomsten uit berekeningen uit het 'protocol' van het ministerie dat destijds is gebruikt er nu uit zou zien? Zo nee, waarom niet? Bent u bereid de normen daar nu al te herzien op basis van de nu aanwezige kennis?

Vraag 3: Zo ja, bent u dan ook bereid te bezien of historische bemesting onderdeel zou moeten zijn van het landbouwaandeel, nu huidige boeren hier geen invloed op kunnen hebben en hier ook niet meer op kunnen bijsturen?

Kwel

Het onderzoek in en rond de Vuursteentocht wijst op het grote aandeel van stikstof uit kwel als oorzaak van normoverschrijdingen. Hier heeft de landbouw geen enkele invloed op. Dit is funest voor het draagvlak. In dit verband vragen wij uw aandacht voor het volgende:

Eerder dit jaar kwam naar buiten dat naar het oordeel van TNO er meer onderzoek nodig is naar de bijdrage van kwel als bron van stikstof en fosfor in het oppervlakte- en grondwater in zeekleigebieden. TNO wijst in dit verband op de recent aangescherpte regels rondom de NV-gebieden. In deze gebieden zit veel stikstof en/of fosfor in het water. Veel nieuw aangewezen NV-gebieden liggen in zeekleigebied, waaronder Flevoland. Volgens TNO is meer onderzoek nodig naar welke bronnen bijdragen aan de hoge gehalten stikstof dan wel fosfor in die gebieden, en dan specifiek naar de rol van nutriëntenrijk kwel. Kwel is grondwater dat onder druk uit de ondergrond aan de oppervlakte komt. Stikstof en fosfor uit die kwel wordt geschaard onder de noemer 'achtergrondbelasting'. Onderzoekers van TNO stellen dat die achtergrondbelasting in zandgebieden niet zo groot is. Bovendien is daar ook veel kennis over. Door hier beter onderzoek naar te doen, zou duidelijk moeten worden of waterverontreiniging door menselijk handelen komt, of dat er natuurlijke oorzaken spelen. TNO stelt dat op basis van de informatie uit een dergelijk onderzoek het nodig kan zijn om de geldende waterkwaliteitsnormen voor bepaalde gebieden te versoepelen.

Vraag 4: Bent u bereid de inzichten en aanbevelingen van TNO te betrekken op de NV-gebieden in Flevoland? Bent u bereid deze inzichten te gebruiken in het gezamenlijke traject als bedoeld hierboven? Zo nee, waarom niet?

Wij zijn graag bereid deze brief mondeling nader toe te lichten.

Hoogachtend,

A.E. Kraakman
Secretaris Regiobestuur LTO Noord regio West